

Obsah

O autorce	V
Předmluva	VII
Seznam obrázků	XV
Seznam tabulek	XIX
Vybrané osobnosti ekonomie trhů práce	XXI
Úvod do ekonomie trhů práce	1
Ekonomická a teoretická východiska	
Organizace knihy	
1. Utváření moderní ekonomie trhů práce	1
1.1 Neoklasické paradigma a síly trhu	6
1.1.1 Nové obzory aneb imperialita neoklasické labour economics	7
1.1.2 Konfrontace neoklasické teorie s realitou pracovních trhů	8
1.2 Neoklasický labour market process s institucionálními teoriemi	9
1.3 Behaviorální vlivy	10
1.4 Neoklasika versus institucionalismus, nebo syntéza obou? Probíhající diskuse	12
Literatura	15
2. Nabídka práce	19
2.1 Měření velikosti pracovní síly	19
Dodatek: Pozice žen na trhu práce	23
2.2 Rozhodování o velikosti nabídky práce	25
2.3 Individuální preference a indifferenční analýza	27
2.3.1 Odlišnost preferencí	27
2.3.2 Rozpočtové a mzdové omezení	28
2.3.3 Volba optimální kombinace (rovnováha spotřebitele)	30
2.4 Odvození individuální nabídky práce	31
2.4.1 Grafický portrét substitučního a důchodového efektu	32
2.5 Rozšíření základního modelu	34
2.5.1 Standardní osmihodinový pracovní den versus individuální preference	35
2.5.2 Vyšší odměna za práci přesčas a individuální rozhodování	37
2.6 Nabídka práce a zdanění	37
2.7 Tržní nabídka práce	38
Dodatek: Elasticita nabídky práce mužů a žen	40
2.8 Nabídka práce domácnosti	41

2.9	Rozhodování o nabídce práce s ohledem na vlastní produkci domácnosti	44
2.9.1	Preference	47
2.10	Nabídka práce v průběhu životního cyklu. Hypotéza mezičasové substituce	48
	Literatura	52
3.	Poptávka po práci	55
3.1	Krátkodobá produkční funkce firmy	55
3.1.1	Stadia výroby v krátkém období	57
3.2	Odvození poptávky po práci v krátkém období – teorie mezní produktivity práce	58
3.3	Tržní poptávka po práci v krátkém období	60
3.4	Dlouhodobá produkční funkce: izokvanto-izokostová analýza	61
3.4.1	Optimální kombinace práce a kapitálu	63
3.5	Odvození poptávky po práci v dlouhém období	63
3.5.1	Substituční a produkční efekt	64
3.5.2	Mzdová elasticita poptávky	65
3.5.3	Křížová elasticita poptávky	66
3.6	Elasticita substituce	67
3.6.1	Marshallovo pravidlo odvozené poptávky	69
	Dodatek: Afirmativní akce a náklady firmy	69
	Literatura	71
4.	Rovnováha na trhu práce	73
4.1	Model dokonale konkurenčního trhu práce	73
4.1.1	Alokační efektivnost dokonale konkurenčního trhu práce	76
4.1.2	Konkurenční rovnováha na dvou trzích	74
4.1.3	Nedokonalá konkurence na trhu produktu	77
4.2	Nedokonalá konkurence na trhu práce	78
4.3	Model monopsonu (<i>monopsony model</i>)	79
4.3.1	Dokonalá diskriminace monopsonu	80
4.4	Model bilaterálního monopolu (<i>bilateral monopoly model</i>)	81
4.5	Teorie duálních trhů	82
4.6	Kompenzační složka mzdy	84
4.6.1	Kompenzace za riziko	85
	Dodatek: Vydělkové nerovnosti	87
	Literatura	90
5.	Odbory a kolektivní vyjednávání	93
5.1	Monopol v zastupování	93
5.2	Cíle odborů na trhu práce	95

5.3	Bilaterální monopol	96
5.4	Odbory a strukturální nezaměstnanost	98
	Dodatek: Zákoník práce a zákon o kolektivním vyjednávání	99
5.5	Modely kolektivního vyjednávání	99
5.5.1	Model efektivnostního vyjednávání (<i>efficient bargain model</i>)	100
5.5.2	Model s právem řídit (<i>the right to manage model</i>)	103
5.6	Stávky a asymetrické informace	105
	Literatura	108
6.	Vláda a trh práce	111
6.1	Důchodová daň	111
6.1.1	Důchodová daň na trhu práce	113
6.2	Subvencování zaměstnanosti	114
6.3	Dobývání renty, licence a cla	115
6.3.1	Licence	116
6.4	Minimální mzda	117
6.4.1	Účinky minimální mzdy	120
6.4.2	Minimální mzda a monopson	122
6.4.3	Aktuální debata o minimální mzdě	122
6.4.4	Mýtus minimální mzdy	124
6.4.5	Konkurence minimální mzdy a sociálních podpor	125
	Literatura	126
7.	Lidský kapitál	129
7.1	Vzdělání na českém trhu práce	129
7.2	Investování do lidského kapitálu	133
7.2.1	Náklady a výnosy z investice	135
7.2.2	Metoda čisté současné hodnoty (<i>net present value</i>)	138
7.2.3	Metoda vnitřního výnosového procenta	139
7.3	Poptávka po investicích do lidského kapitálu, nabídka zápůjčních fondů a individuální rovnováha	140
7.3.1	Poptávka, nabídka a individuální rovnováha	141
7.3.2	Poptávku ovlivňují schopnosti a věk	142
7.3.3	Bohatství ovlivňuje přístup k zápůjčním fondům, tj. nabídku	143
7.4	Nedokonalosti kapitálového trhu	144
7.5	Pracovní příprava	145
7.5.1	Náklady a výnosy všeobecné přípravy	146
7.5.2	Náklady a výnosy speciální přípravy	146
7.6	Výdělková funkce J. Mincera a výnosy ze vzdělání	147
7.6.1	Některé aspekty kritiky teorie lidského kapitálu	153
7.7	Teorie signalizace	154
7.8	Pozitivní externalita vzdělání	155

7.9	Multifaktorový model determinace výdělků	156
7.9.1	Koeficient alpha	157
	Dodatek: Vzdělání – veřejný versus soukromý statek?	157
	Veřejné poskytování soukromého statku	158
	Literatura	158
8.	Motivační mzdy	161
8.1	Model pána a správce (<i>principal-agent model</i>)	161
8.2	Implicitní a explicitní kontrakty	162
8.3	Efektivnostní mzdy (<i>efficiency wages</i>)	166
8.3.1	Určení velikosti efektivnostní mzdy	167
8.3.2	Nabídka práce nevyhýbajících se práci (<i>the no-shirking supply curve</i>)	169
8.3.3	Hypotéza férové mzdy (<i>the fair wage – effort hypothesis</i>)	171
8.4	Model odložené kompenzace (<i>delayed-compensation contract</i>)	172
8.5	Model soutěže (<i>model of tournaments</i>)	174
8.6	Fenomén superstar	175
8.7	Zaměstnanecké benefity	175
	Literatura	176
9.	Diskriminace na trhu práce	179
9.1	Muži a ženy na trhu práce	179
	Dodatek: Teorie preferencí a kariéra žen na trhu práce	182
9.2	Anatomie diskriminace	183
9.3	Modely diskriminace	185
9.3.1	Model s diskriminačními preferencemi	185
9.3.2	Diskriminující monopson	188
9.3.3	Teorie statistické diskriminace	190
9.3.4	Vytěšňovací model diskriminace: odlišný přístup do profesí	192
9.4	Nediskriminační faktory	194
	Dodatek: Výzkumné studie – výše platu a preference mužů a žen	196
9.5	Měření mzdové diskriminace	197
9.5.1	Oaxacův-Blinderův rozklad mzdového diferenciálu mužů a žen	197
	Dodatek 1: Výzkumné studie – vztah k riziku a konkurenci	202
	Dodatek 2:	203
	Literatura	204
10.	Diskriminace v právních normách	209
10.1	Zákaz diskriminace v právu Evropské unie	209
10.2	Zákaz diskriminace v národních právních normách ČR	211
10.2.1	Diskriminace z hlediska pohlaví ve stávající soudní praxi	215
10.3	Ekonomická analýza práva	217

10.3.1	Hayekův individuální záměr vs. Posnerovo společenské bohatství	218
10.4	Antidiskriminační zákon: afirmativní akce	220
10.4.1	Afirmativní akce a náklady firmy	222
	Dodatek: Diskriminace na trhu práce českým ženám nehrozí, ale mateřství je znevýhodňuje	223
	Literatura	223
11.	Migrace na trhu práce	227
11.1	Migrace jako společenský jev	227
11.2	Lidé, nebo zboží?	228
11.3	Neoklasická teorie migrace	229
11.3.1	Náklady a výnosy z migrace	230
11.3.2	Rozhodování o migraci	231
11.4	Roy model	232
11.5	Vliv imigrace na trh práce	235
11.6	Ekonomický přínos z imigrace	237
	Dodatek: Konec „pohádky“ o imigraci	239
	Literatura	242
12.	Nezaměstnanost	245
12.1	Nezaměstnanost v České republice	245
12.2	Anatomie nezaměstnanosti	248
12.2.1	Druhy nezaměstnanosti	249
12.2.2	Dlouhodobá nezaměstnanost a efekt hystereze	254
12.3	Strukturální nezaměstnanost a Beveridgeova křivka	256
12.4	Společenské náklady a výnosy nezaměstnanosti	258
12.4.1	Zkušenost nezaměstnanosti	260
12.5	Léčení nezaměstnanosti	261
12.5.1	Konkurence na trzích	261
12.5.2	Produktivita práce a ekonomický růst	262
12.5.3	Podněty k práci a investování	262
	Literatura	263
	Věcný rejstřík	265